

معاونت آموزش و پژوهش

کلیات و آیین نامه اجرایی

برگزاری دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم شامل طرح‌های:

۱. قرائت قرآن کریم (سطح ۱) «روخوانی»
۲. قرائت قرآن کریم (سطح ۲) «روانخوانی و صحت قرائت نماز»
۳. قرائت قرآن کریم (سطح ۳) «فصیح خوانی»

مقام معظم رهبری (مدظله العالی):

«در کشوری که بر اساس اسلام اداره می

شود همه مردم باید قادر به خواندن

درست قرآن کریم باشند.»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

* پیشگفتار:

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم): يَا بُنَيَّ لَا تَقْعَلْ عَن قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ فَإِنَّ الْقُرْآنَ يُحْيِي الْقَلْبَ وَيُنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ؛^۱

فرزندم از خواندن قرآن غافل مباش، زیرا که قرآن دل را زنده می کند و از فحشاء و زشتی و ستم بازمی دارد.

یقیناً تنها منادی حقیقی هدایت و سعادت بشری، فصل الخطاب حضرت حق و سرچشمه لایزال معرفت الهی، قرآن کریم است، که هر تشنه جویای معرفتی را به قدر عطشش، سیراب می کند و تمامی آلام و مشکلات روحی، روانی، فردی و اجتماعی و معضلات جامعه بشری را درمان می نماید. حال در کشوری که ظلّ عنایات خاصه قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت «علیهم السلام» و زعامت عاشق و شیفته کلام وحی مدیریت می شود، بر کلیه مسئولان کشور و به ویژه خادمان امور قرآنی، واجب است بیش از پیش بستر لازم را برای رشد و تعالی آموزه های قرآنی، در بین آحاد امت اسلامی فراهم کرده و زمینه های آموزش قرآن کریم را به صورت منظم ایجاد نمایند.

معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم نیز در جهت نیل به این هدف مقدّس و با اعتقاد به ضرورت افزایش فرهنگ قرآن آموزی در بین سطوح مختلف جامعه و در راستای عمل به بند ۱ وظایف سازمانی خود، مصرّح در سند راهبردی سازمان دارالقرآن الکریم (با موضوع: «تلاش در جهت توسعه کمی و کیفی آموزش های قرآن کریم در بخش های «تربیت نیروی انسانی»، «آموزش های تخصصی» و «آموزش های عمومی» در رشته های قرائت، حفظ، ترجمه، مفاهیم و تفسیر قرآن.»)، کلیات و دستورالعمل اجرایی «**برگزاری دوره های آموزش عمومی قرائت قرآن کریم**» را پس از بازنگری و اصلاحات لازم زیر نظر شورای تخصصی آموزش سازمان، جهت اجرا در سال ۱۳۹۶ ارائه می نماید.

مجلد پیش رو در سه بخش ارائه می گردد:

- ۱- بخش اول شامل کلیات دوره ها، چکیده طرح، جداول بودجه بندی، آزمونهای ورودی و پایانی طرحها
- ۲- بخش دوم شامل آیین نامه و مراحل اجرایی طرحها و استانداردهای آموزشی
- ۳- بخش سوم شامل ضمایم مربوط به هریک از طرحها

معاونت آموزش و پژوهش

سازمان دارالقرآن الکریم

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم

جدول مشخصات آموزشی کلیه دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم

ردیف	عنوان دوره	ساعات آموزشی			دروس پیش نیاز	منابع آموزشی پیشنهادی	حدنصاب نمره قبولی		ارزش آموزشی
		نظری	عملی	جمع			کتابی	شفاهی	
۱	قرائت سطح ۱ (روخوانی)	۶	۴۰	۴۶	(سواد خواندن و نوشتن)	۱. روخوانی و روانخوانی نور (خواججوی - حاجی شریف) به همراه نرم افزار آموزشی مربوطه ۲. آموزش قرآن کریم روخوانی (سطح ۲) (حجه الاسلام علی حبیبی) ۳. آموزش روخوانی قرآن کریم (اخوان اقدم - عاکفی - یاریگل)	ندارد	۱۴	۴۶ ساعت
۲	قرائت سطح ۲ (روانخوانی و صحت قرائت نماز)	۶	۴۰	۴۶	قرائت سطح ۱ (یا قبولی در آزمونهای معادل)	۱. روان خوانی و صحیح خوانی نور (خواججوی) به همراه نرم افزار آموزشی مربوطه ۲. آموزش روان خوانی و تجوید قرآن کریم (حبیبی - شهیدی). ۳. آموزش صحیح و زیباخوانی نماز (علّامی) (منیع کمک آموزشی)	ندارد	۱۴	۴۶ ساعت
۳	قرائت سطح ۳ (فصیح خوانی)	۶	۴۰	۴۶	قرائت سطح ۲ و مفاهیم سطح ۱ (یا قبولی در آزمونهای معادل)	۱. اصول و قواعد فصیح خوانی قرآن کریم (اخوان اقدم) ۲. آموزش روان خوانی و تجوید قرآن کریم (حبیبی - شهیدی). ۳. حلیه القرآن ۱ (موسوی بلده) به همراه نرم افزار آموزشی مربوطه ۴. تجوید مقدماتی نور (خواججوی - حاجی شریف)	ندارد	۱۴	۴۶ ساعت

کلیات طرح برگزاری دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم سطح ۱ (روخوانی)

فَاقْرَءْ وَاٰتِیَسِّرَ مِنَ الْقُرْءَانِ

هر چه می‌توانید قرآن بفوانید (سوره مبارکه مزمل/آیه ۲۰)

* مقدمه

شأن و منزلت والای قرآن کریم به عنوان سفره گسترده الهی، معجزه جاودانه آخرین سفیر الهی حضرت محمد مصطفی (صلی‌الله علیه و آله و سلم) و کتابی که فضیلت آن بر سایر سخنان همانند فضیلت خدا بر خلق بوده و نیز تجلی خاص خداوند سبحان می‌باشد از یک منظر و تأثیر شگفت و بی‌نظیر آن در سازندگی فکری، روحی و معنوی انسان و جوامع بشری از سوی دیگر سبب شده تا همگان به سوی آیات والای آن گرایش یابند.

از آن جا که این مهم متکی بر انس و ارتباط روزافزون انسان با قرآن کریم و داشتن توانایی لازم در قرائت و تلاوت آن به عنوان نخستین اقدام عملی و مقدماتی می‌باشد، معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم با عنایت به تأکیدات بزرگان دین و نیز مقام معظم رهبری، طرح تفصیلی و بازنگری شده برگزاری دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم (سطح ۱) را به عنوان نخستین گام در راستای طرح نوین «نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم» در سال ۱۳۹۶ ارائه می‌نماید.

* تعریف کلید واژه‌ها

تعریف روخوانی: «فواندن درست و شمرده کلمات و عبارات آیات قرآن مجید»

* اهداف

الف) اهداف کلی:

- ۱- ایجاد علاقه و توانایی خواندن صحیح قرآن کریم و مؤانست با آن در عامه مردم.
- ۲- زمینه‌سازی جهت فراگیری فنون و آموزه‌های قرآن کریم در عامه مردم.

ب) هدف رفتاری:

انتظار می‌رود مخاطبان طرح پس از طی دوره بتوانند کلمات و عبارات قرآن کریم را از روی مصحف شریف به صورت صحیح و شمرده قرائت نمایند.

* چکیده طرح:

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاسبندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در ۲۳ جلسه ویژه عموم و در ۱۵ جلسه برای افراد مستعد و با تحصیلات بالای دیپلم، در مراکز آموزشی پیش بینی شده برگزار شده و مخاطبان، توانایی خواندن صحیح و شمرده آیات کلام الله مجید را از روی مصحف شریف کسب خواهند نمود. شایان ذکر است سرفصلهای آموزشی این دوره مشتمل بر آشنایی با حروف عربی، حرکات کوتاه و کشیده، علائم سکون و تشدید و تنوین و مد، حروف ناخوانا، قواعد اشباع و خواندن تنوین نزد ساکن و وقف و علائم آن می‌باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون شفاهی پایانی (حداقل نمره ۱۴ از ۲۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء خواهد شد.

* مشخصات کلی دوره:

- ۱- عنوان دوره: آموزش قرائت قرآن کریم (سطح ۱) «روخوانی».
- ۲- مدت دوره: ۴۶ ساعت آموزشی (شامل ۲۳ جلسه آموزشی)
- ۳- شکل دوره: به صورت حضوری (یک تا دو جلسه در هفته). افراد مستعد بدون شرکت در کلاسها می‌توانند در آزمون‌های پایانی شرکت نموده و در صورت قبولی گواهی مربوطه را دریافت دارند.
- ۴- مقطع (مانی اجرا): تمامی فصول سال.
- ۵- پیش نیاز: داشتن حداقل سواد خواندن و نوشتن (در حد دوم ابتدایی).
- ۶- گستره طرح: سراسر کشور.
- ۷- ممل تشکیل دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد. (اولویت با مراکز فرهنگی و مذهبی است).
- ۸- منبع آموزشی دوره: کتب آموزش روخوانی و روانخوانی معتبر طبق جدول مندرج در صفحه ۷.
- ۹- مجری دوره: اداره امور قرآنی استانها و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی.
- ۱۰- گروههای هدف (مخاطبان): تمامی علاقمندان به کلام وحی در دو رده سنی بالا و پایین ۱۵ سال به تفکیک جنسیت.
- ۱۱- تعداد متعلمان در هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر.
تعداد حداقل و حداکثر متعلمان، مربوط به دوره‌های سهمیه‌ای است و در دوره‌های خودگردان رعایت تعداد حداقلی ضرورتی ندارد.
- ۱۲- ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این دوره به عنوان «۴۶ ساعت آموزش» محسوب گردیده و به قبولشدگان گواهی پایان دوره اعطاء خواهد شد.

* شرایط شرکت کنندگان:

- ۱- برخورداری از سواد خواندن و نوشتن (در حد دوم ابتدایی).
- ۲- تعهد به تمرین، تکرار و حضور به موقع در کلاس.
- ۳- تکمیل و ارائه مدارک لازم جهت ثبت نام که عبارتند از: الف) تکمیل فرم ثبت نام. ب) یک قطعه عکس ۳×۴.

* محتوای آموزشی:

سرفصل‌ها:

- ۱) الفبای زبان عربی (۲) صداهای کوتاه و کشیده (۳) علائم (سکون- تنوین- تشدید- مد) (۴) حروف ناخوانا (۵) اشباع و عدم اشباع حرکت هاء ضمیر (۶) حروف مقطعه (۷) انواع وقف و علائم وقف سجاوندی (۸) نحوه خواندن تنوین نزد حرف ساکن

جدول بودجه‌بندی دروس روخوانی قرآن کریم

با عنایت به این که سطح و آمادگی شرکت کنندگان در دوره از نظر سواد و تحصیلات متفاوت می‌باشد لذا دو نوع بودجه بندی بصورت: الف) ویژه عموم ب) ویژه افراد مستعد با تحصیلات بالای دیپلم، طراحی و ارائه شده است. جداول بودجه‌بندی دروس با توجه به تقسیم ساعات آموزشی به دو بخش نظری و عملی (شامل تدریس، کارورزی فردی و جمعی) و بر مبنای کتب معتبر آموزش روخوانی و روانخوانی، در ادامه ارائه شده است:

جدول بودجه‌بندی دروس روخوانی قرآن کریم (ویژه عموم)

کارورزی فردی و جمعی (تک‌خوانی و جمع‌خوانی)	عناوین موضوعات تدریس		جلسه
	عملی (۲۰ دقیقه)	نظری (۲۰ دقیقه)	
۵۰ دقیقه) کارورزی بر روی کلمات درس اول و صحت قرائت سوره حمد و توحید	(تمرین عملی بر روی حروف الفبا با صدای فتحه و کلمات درس اول و صحت حمد و توحید)	آموزش کامل الفبای زبان عربی شامل (شکل و تعداد) و آموزش صدای کوتاه فتحه (تاکید بر عدم کشش اضافی آن)	۱
۵۵ دقیقه) صدای کوتاه کسره و کلمات منتخب در درس به همراه حل تمرین مربوط به درس قبل	(تمرین عملی حروف با صدای کوتاه کسره و ضمه و تمرین کلمات با صداهای فتحه و کسره و ضمه و صحت حمد و توحید)	آموزش صدای کوتاه کسره و ضمه شامل (اسم، نحوه تلفظ) (تاکید بر عدم کشش اضافی آن)	۲
۵۰ دقیقه) قرائت کلمات و عبارات قرآنی درس سکون و صحت قرائت سُور حمد و توحید و حل تمرین مربوط به درس قبل	(کلمات و عبارات قرآنی مندرج در درس با قواعد خوانده شده تاکنون - صحت سوره‌های حمد و توحید)	آموزش سکون (شکل، اسم، تعریف و نحوه تلفظ آن) (بیان تلفظ و)	۳
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرین مربوط به درس قبل	(آیات و جمله‌های قرآنی مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون - صحت سوره‌های حمد و توحید)	توضیح عبارات قرآنی و آغاز قرائت جملات در جلسه (ارزشیابی)	۴
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل و صحت قرائت سُور حمد و توحید	(تمرین کلمات با صداهای کوتاه، سکون و صدای الف کشیده و صحت حمد و توحید)	آموزش صدای کشیده (الف کشیده) در هر دو نوع آن شامل (شکل، اسم، نحوه تلفظ) و (میزان کشش)	۵
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل و صحت قرائت سُور حمد و توحید	(تمرین کلمات با صداهای کوتاه، سکون و صدای الف و یاء کشیده و صحت حمد و توحید)	آموزش صدای کشیده (یاء کشیده) شامل (شکل، اسم، نحوه تلفظ) و (میزان کشش آن)	۶
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل و صحت قرائت سُور حمد و توحید	(تمرین کلمات با صداهای کوتاه، سکون و صداهای کشیده و صحت حمد و توحید)	آموزش صدای کشیده (واو کشیده) شامل (شکل، اسم، نحوه تلفظ) و (میزان کشش آن)	۷
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل و کارورزی سوره همزه	(آیات، کلمات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون - صحت سوره همزه)	آموزش تشدید (شکل، اسم، تعریف و نحوه تلفظ)	۸
۳۵ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل	(تمرین عملی بر روی آیات و عبارات قرآنی درس)	مرور و ارزشیابی آموزشهای دروس قبل	۹
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس. صحت سوره نصر	کلمات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون. صحت سوره نصر	آموزش حروف ناخوانا (و - ا)	۱۰
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس. صحت سوره بروج	(تمرین عملی بر روی آیات و عبارات قرآنی درس و سوره بروج)	مرور بیشتر بر مبحث حروف ناخوانا (و - ا)	۱۱
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل. صحت سوره مسد	کلمات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... استخراج موارد حروف ناخوانا از کتاب. صحت سوره مسد	آموزش حروف ناخوانا (ل - ی)	۱۲
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس. صحت سوره بروج	(تمرین عملی بر روی آیات و عبارات قرآنی درس و سوره بروج)	مرور بیشتر بر مبحث حروف ناخوانا (ل - ی)	۱۳
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل. صحت سوره قدر	(آیات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... صحت سوره قدر)	آموزش مد (شکل، تعریف و میزان کشش آن)	۱۴
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل. صحت سوره فلق	(آیات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... صحت سوره فلق)	آموزش تنوین (فتحه، کسره، ضمه) شکل، نام، تعریف، نحوه تلفظ، نگارش	۱۵
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل	(تمرین عملی بر روی آیات و عبارات قرآنی درس)	مرور و ارزشیابی از آموزشهای دروس قبل	۱۶
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و استخراج انواع اشباع «ه» صحت سوره عادیات	(آیات و عبارات قرآن کریم مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... صحت سوره عادیات)	اشباع حرکت حرف «ه»	۱۷
۵۰ دقیقه) تمرین بر روی سوره‌های دخان (آیات ۱-۶) - روم (۱-۵) - ابراهیم (۱-۲) - اعراف (۱-۳) - مریم (۱-۴) - شوری (۱-۵) از روی کتاب	(آیات و عبارات قرآنی مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... استخراج موارد حروف مقطعه از کتاب)	حروف مقطعه (تعریف، حروف آن، نحوه خواندن و تعداد سوره‌ها، تعداد حروف بدون تکرار)	۱۸
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و تمرین بر روی سوره نمل (۱-۷) و بقره (۲۸۵ و ۲۸۶) از روی کتاب	(آیات و کلمات قرآنی مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... استخراج موارد فوق از سوره‌های پایانی کتاب)	مواردی که او، آ خوانده می‌شود و نحوه نگارش «آ» در قرآن کریم	۱۹
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل. کارورزی سوره مبارکه یس	(آیات قرآن کریم مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... کارورزی سوره مبارکه یس)	تنوین نزد حروف ساکن (نحوه رفع التقاء ساکنین)	۲۰
۵۰ دقیقه) آیات و کلمات کتاب. کارورزی سوره مبارکه یس	(آیات و عبارات قرآنی مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... کارورزی سوره مبارکه یس)	نحوه وقف بر انتهای کلمات (انواع وقف)، معرفی علائم وقف	۲۱
۵۰ دقیقه) تمرین بر روی سوره لقمان	تمرین عملی قرائت کلمات قرآن با کتابت خاص و کلمات با علامتگذاریهای مختلف ایرانی و عربی	اشاره به علامتگذاریهای مختلف حرکات کشیده در قرائت قرآنی ایرانی، عربی و اختلافات موجود در کتابت بعضی کلمات	۲۲
رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره			۲۳

جدول بودجه‌بندی دروس روخوانی قرآن کریم (ویژه افراد مستعد با تحصیلات بالای دیپلم)

کارورزی فردی و جمعی (تک‌خوانی و جمع‌خوانی) (۵۰ دقیقه)	عناوین موضوعات تدریس		جلسه
	عملی (۲۰ دقیقه)	نظری (۲۰ دقیقه)	
کارورزی بر روی کلمات درس اول و صحت قرائت سوره حمد و توحید	(تمرین عملی بر روی حروف الفبا با صداهای کوتاه کلمات درس اول و صحت حمد و توحید)	آموزش کامل الفبای زبان عربی شامل (شکل و تعداد) و آموزش صداهای کوتاه (تاکید بر عدم کشش اضافی آن)	۱.
قرائت کلمات و عبارات قرآنی درس سکون و صحت قرائت سوره حمد و توحید و حل تمرین مربوط به درس قبل	(کلمات و عبارات قرآنی مندرج در درس با قواعد خوانده شده تاکنون - صحت سوره‌های حمد و توحید)	آموزش سکون (شکل، اسم، تعریف و نحوه تلفظ آن) (بیان تلفظ - و) + ارزشیابی	۲.
آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل و صحت قرائت سوره حمد و توحید	(تمرین کلمات با صداهای کوتاه، سکون و صداهای کشیده و صحت حمد و توحید)	آموزش صداهای کشیده (شامل اشکال، اسم، نحوه تلفظ) و (میزان کشش آن)	۳.
آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل و کارورزی سوره همزه	(آیات، کلمات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون - صحت سوره همزه)	آموزش تشدید (شکل، اسم، تعریف و نحوه تلفظ آن)	۴.
آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس. صحت سوره نصر	کلمات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون. صحت سوره نصر	آموزش حروف ناخوانا (و-ا) + کارورزی	۵.
آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل. صحت سوره مسد	کلمات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ... استخراج موارد حروف ناخوانا از کتاب. صحت سوره مسد	آموزش حروف ناخوانا (ل-ی) + کارورزی	۶.
آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل. صحت سوره قدر و فلق	(آیات و عبارات مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ...) صحت سوره قدر و فلق	آموزش مد (شکل، تعریف و میزان کشش آن) + آموزش تنوین (فتحه، کسره، ضمه) شکل، نام، تعریف، نحوه تلفظ، نگارش	۷.
آیات و کلمات کتاب و استخراج انواع اشباع «ه» صحت سوره عادیات	(آیات و عبارات قرآن کریم مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ..) صحت سوره عادیات	اشباع حرکت حرف «ه»	۸.
تمرین بر روی سوره‌های دخان (آیات ۶-۱) - روم (۵-۱) - ابراهیم (۲و۱) - اعراف (۳-۱) - مریم (۴-۱) - شوری (۵-۱) از روی کتاب	(آیات و عبارات قرآنی مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ...) استخراج موارد حروف مقطعه از کتاب	حروف مقطعه (تعریف، حروف آن، نحوه خواندن و تعداد سوره‌ها، تعداد حروف بدون تکرار) + مواردی که او، آ خوانده می‌شود و نحوه نگارش «آ» در قرآن کریم	۹.
آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل. کارورزی سوره مبارکه یس	(آیات قرآن کریم مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ...) کارورزی سوره مبارکه یس	تنوین نزد حروف ساکن (نحوه رفع التقاء ساکنین)	۱۰.
آیات و کلمات کتاب. کارورزی سوره مبارکه یس	(آیات و عبارات قرآنی مندرج در کتاب با قواعد خوانده شده تاکنون ...) کارورزی سوره مبارکه یس	نحوه وقف بر انتهای کلمات (انواع وقف)، معرفی علائم وقف	۱۱.
تمرین بر روی سوره لقمان	تمرین عملی قرائت کلمات قرآن با کتابت خاص و کلمات با علامتگذاری‌های مختلف ایرانی و عربی	اشاره به علامتگذاری‌های مختلف حرکات کشیده در قرآنهای ایرانی، عربی و اختلافات موجود در کتابت بعضی کلمات	۱۲.
تمرین بر روی سوره لقمان	ارائه مثالهای بیشتر از آیات انتهای کتاب	نحوه ابتدای صحیح از همزه وصل	۱۳.
آیات و کلمات کتاب و حل تمرینات مربوط به درس قبل	(تمرین عملی بر روی آیات و عبارات قرآنی درس)	مرور و ارزشیابی دروس ارائه شده	۱۴.
رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره			۱۵.

* آئین‌نامه برگزاری آزمون پایانی :

در آزمون پایانی، ممتحن دوره، معلم دوره بوده و آزمونها را مطابق دستورالعمل زیر برگزار می‌نماید.

معلم محترم جهت اخذ آزمون پایانی بر اساس بودجه‌بندی استفاده شده می‌تواند یکی از موارد زیر را به اجرا درآورد:

۱) برای هریک از شرکت کنندگان در آزمون، حدود (۵) سطر از ۲ سوره لقمان و یس (جمعاً ۱۰ سطر) که در قالب لوح فشرده قرائت تحقیق درسی استاد عبدالباسط محمد عبدالصمد یا قرائت استاد محمود خلیل الحصری (به روش مصحف المعلم) ارائه شده، به صورت قرعه از آیات منتخب، مشخص نموده و پس از ارائه فرصت حدوداً ۷ دقیقه‌ای (برای پیش مطالعه) آزمون انجام شود.

۲) بنا به صلاحدید معلم دوره، از آیات انتهایی کتاب روخوانی و روانخوانی نور جهت آزمون پایانی استفاده شود.

* تذکر ۱: اخذ آزمون پایانی بعهد معلم دوره می‌باشد.

* تذکر ۲: به منظور حفظ ضوابط و رعایت مقررات آموزشی، ارائه یک نسخه از این آئین‌نامه (قبل از اخذ آزمون) به معلم محترم الزامی است.

* تذکر ۳: در آزمون پایانی، ملاک امتیاز دهی، قرائت بصورت کلمه خوانی (با رعایت قواعد مربوط به همزه وصل) بوده و انتظار تلاوت بصورت روانخوانی وجود ندارد.

* تذکر ۴: امتیاز کل متعلمان از ۲۰ نمره محاسبه خواهد شد که شامل دو بخش می‌باشد:

الف) ارزشیابی توسط معلم محترم در طول دوره (۵ نمره)

ب) آزمون پایانی از سور مبارکه لقمان و یس (۱۵ نمره)

امتیاز	معیارهای سنجش	ردیف
-۱	- به ازای هر غلط اعرابی و کلمه‌ای - به ازای هر غلط اشباع یا اشباع بی مورد ه-ه ه-ه / و-و و-و و-و	۱
-۰/۵	- به ازای تبدیل کامل صدای کوتاه به کشیده و بالعکس	۲
-۰/۲۵	- به ازای اصلاح اغلاط ردیف (۱) و (۲) پس از قطع صوت و تجدید نفس - به ازای هر مکث غیر متعارف بین کلمه - به ازای عدم رعایت وقف صحیح « کلمات » در آخر عبارات و آیات	۵

تذکرات مهم:

تذکرات مربوط به معلم:

۱. معلمان محترم، در این دوره اشاره‌ای بر نحوه تلفظ عربی حرکات نموده و خود نیز حرکات را به صورت عربی تلفظ نمایند لیکن از اجبار متعلمین به این امر خودداری نمایند.
 - تبصره: در صورتی که هر یک از متعلمین در آزمون پایانی قرائت را به لهجه عربی انجام دهد معلم دوره مجاز است تا حداکثر ۲ نمره تشویقی به نمره پایانی متعلم اضافه نماید. عدم تلاوت به لهجه عربی نیز نمره منفی ندارد.
 ۲. معلمین محترم دوره می‌توانند علاوه بر کتاب روخوانی و روانخوانی نور از سایر کتب آموزشی معتبر و مشابه مورد تأیید مانند: آموزش قرآن کریم روخوانی (سطح ۲) (تألیف حجة الاسلام علی حبیبی) نیز استفاده نمایند.
 ۳. در جلسات اول به دلیل کمبود حجم متونی که قابل قرائت است، بخشی از تمرین عملی به اصلاح صحت نماز (از حیث اعراب و صامت‌ها و مصوت‌ها) اختصاص یابد.
 ۴. در این دوره، نوع تمرین‌ها و خواندن کلمات و عبارات - در صورت ضعف فراگیران در روخوانی - بایستی ابتدا به شیوه بخش خوانی، سپس کلمه‌خوانی و در نهایت عبارت‌خوانی باشد.
 ۵. از آنجایی که هدف از برگزاری دوره‌های قرائت قرآن، تربیت و پرورش نیروهای قرآنی به کمک آموزه‌های قرآن کریم می‌باشد لذا شایسته است که معلم محترم در هر جلسه، در خلال تدریس نظری، مطالب کوتاه تربیتی را بنا به فراخور حال، از قرآن کریم و فرمایشات اهل بیت (علیهم السلام)، عنوان نمایند. برای مثال معلمان می‌توانند از کلمات و عبارات تدریس شده در منبع درسی (کتاب) بهره گرفته و آیه مربوطه به آن را که حاوی مطلب تربیتی است به شیوه‌ای هنرمندانه تبیین نمایند. (برای مثال با توجه به کلمه فعدلک در درس فتحه می‌توان به مضمون و مفاهیم آیه ۶،۷ سوره انفطار اشاره داشت).
 ۶. معلمان محترم در جلسه اول پیش از آموزش به بیان مقدمه، اهداف دوره و آماده سازی متعلمین بپردازند.
 ۷. در مورد جلسات (۱۶ و ۹ و ۵) بودجه بندی دروس (ویژه عموم) و جلسه (۱۴) بودجه بندی دروس (ویژه افراد مستعد با تحصیلات بالا) باید این نکته ذکر شود که این جلسات در امر آموزش از اهمیت بسزایی برخوردار است چرا که معلمان محترم می‌توانند درصد یادگیری شرکت کنندگان در دوره را به صورت پی در پی تا رسیدن به بخش سنجش پایانی، ارزیابی نموده و اگر مطالبی برای قرآن آموزان مبهم است آن را دوباره توضیح دهند.
 ۸. متذکر می‌شود ۵ نمره از ۲۰ نمره پایانی متعلق به پرسش‌های کلاسی در طول دوره می‌باشد.
 ۹. کلیه کلمات و عبارات هر درس در کلاس کارورزی گردد.
 ۱۰. در بخش‌هایی از دروس که کلمات در جدول یا کادر آمده است تکرار و تمرین آنها بصورت متصل (دو کلمه‌ای، سه کلمه‌ای و و خطی) مناسب خواهد بود خاصه آنکه معلم، آنها را با آهنگ نیز بخواند.
 ۱۱. از آنجا که توانایی قرائت صحیح قرآن کریم، تمرین و تکرار مداوم را می‌طلبد شایسته است معلمین محترم به شرکت کنندگان توصیه نمایند علاوه بر شرکت در کلاسها، در فاصله جلسات آموزشی به کارورزی بیشتر و ممارست عملی (تلاوت) بپردازند.
 ۱۲. به دلیل همسو و یکسان بودن تمارین آموزشی کتاب با قرآنهاي رسم الاملاء، می‌بایست از قرآنهايي که به شیوه رسم الاملاء* می‌باشد جهت تمرین و کارورزی استفاده گردد.
- * نوعی از رسم الخط است که در آن اکثر کلمات مطابق با تلفظ آنها نوشته می‌شود مانند: کتاب، رسالات و... اما در رسم المصحف کلمات متعددی بر خلاف قاعده و اکثراً با حذف الف نوشته شده که قرائت آن مخصوصاً برای مبتدیان مشکل می‌باشد مانند: کتاب و رسالات که به صورت کتب و رسالت نوشته شده است.

**کلیات طرح برگزاری دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم «سطح ۲»
(روانخوانی قرآن و صحت قرائت نماز)**

فَاَقْرَأْ وَامَّا تَتَسَّرَمِنَ الْقُرْآنِ

آنچه می‌توانید قرآن بفهوانید (سوره مبارکه مزمل/آیه ۲۰)

مقدمه

اصولاً روان خوانی قرآن کریم نقطه عطف آموزش کلام وحی و عبور از مرحله اول آموزش این کتاب عزیز به مرحله دوم بوده و صحت قرائت نماز نیز باب ورود به تجوید مقدماتی قرآن کریم و در پی آن نیکو خواندن هرچه بیشتر کلام الله مجید است و این مرحله آموزشی، به دلیل وجوب صحت نماز بر هر فرد مسلمان، از اهمیت خاصی برخوردار می باشد. لذا معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم با توجه به این ضرورت، طرح تفصیلی این دوره ها را به عنوان دومین گام در راستای طرح نوین نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم « در سال ۱۳۹۶ ارائه می نماید.

*** تعریف کلیدواژه‌ها**

تعریف روان خوانی: « فهاوندن پیوسته و روان آیات و سوره‌های قرآن مجید ».

***اهداف:**

الف) اهداف کلی:

- ۱) ایجاد علاقه، توانایی و مهارت در خواندن نسبتاً صحیح و روان قرآن کریم و اذکار نماز، با رعایت نسبی مخارج حروف زبان عربی و مؤانست با آن در عامه مردم.
- ۲) زمینه سازی جهت فراگیری فنون و آموزه های قرآن کریم در عامه مردم.

ب) اهداف رفتاری:

- ۱) قرائت کلمات و آیات قرآن کریم پشت سرهم و به صورت نسبتاً روان با رعایت تلفظ نسبی حروف و نحوه وقف بر آخر عبارات قرآنی.
- ۳) قرائت صحیح حمد و سوره و اذکار نماز از نظر اعراب و تلفظ حروف.

*** چکیده طرح:**

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاس بندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در ۲۳ جلسه در مراکز آموزشی پیش بینی شده برگزار شده و مخاطبان، توانایی خواندن نسبتاً صحیح و روان آیات کلام الله مجید را از روی مصحف شریف کسب خواهند نمود. شایان ذکر است سرفصلهای آموزشی این دوره مشتمل بر آشنایی با تلفظ صداهای کوتاه و کشده با لهجه عربی، یادآوری و ذکر موارد مشکل برخی مباحث روخوانی (اشباع، تشدید، تنوین نزد حرف ساکن، حروف ناخوانا)، نحوه ابتدا به همزه وصل، تلفظ حروف عربی، نحوه وقف و علائم وقف می باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون شفاهی پایانی (حداقل نمره ۱۴ از ۲۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء خواهد شد.

* مشخصات کلی دوره:

- ۱- نام دوره: آموزش قرائت قرآن کریم (سطح ۲) «روانخوانی قرآن و صحت قرائت نماز».
- ۲- مدت دوره: ۴۶ ساعت آموزشی (شامل ۲۳ جلسه آموزشی).
- ۳- شکل اجرای دوره: به صورت حضوری، ترجیحاً دو جلسه در هفته (افراد مستعد می‌توانند به صورت خودآموز درس را فرا گرفته و تنها در آزمون‌های مربوطه شرکت نمایند).
- نکته: به دلیل نیاز به کارورزی بیشتر در دوره فوق بهتر است دو جلسه در هفته در نظر گرفته شود.
- ۴- مقطع زمانی: تمامی فصول سال.
- ۵- پیش نیاز: دارا بودن گواهینامه پایان دوره قرائت قرآن کریم «سطح ۱» (روخوانی) یا قبولی در آزمون ورودی معادل
- ۶- گستره طرح: سراسر کشور.
- ۷- محل تشکیل دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل دوره‌ها در آنجا وجود داشته باشد. (اولویت با مراکز فرهنگی و مذهبی است).
- ۸- ممتوای آموزشی دوره: طبق جدول مندرج در صفحه ۷.
- ۹- مجری دوره: اداره امور قرآنی استانها و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و با دستگاههای دولتی.
- ۱۰- گروههای هدف: علاقمندانی که با روخوانی قرآن کریم کاملاً آشنا بوده ولی توانایی روان خوانی قرآن کریم و تلفظ صحیح حروف عربی را نداشته باشند. در دو رده سنی بالا و پایین ۱۵ سال.
- ۱۱- تعداد متعلمان در هر کلاس: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر.
- تعداد حداقل و حداکثر متعلمان، مربوط به دوره‌های سهمیه‌ای است و در دوره‌های خودگردان رعایت تعداد حداقلی ضرورتی ندارد.
- ۱۲- ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این دوره به عنوان «۴۶ ساعت آموزش» محسوب گردیده، به قبولشدگان گواهی پایان دوره اعطاء خواهد شد.

* شرایط شرکت کنندگان:

- ۱- دارا بودن گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۱) (روخوانی)
- الف- افراد فاقد گواهینامه فوق، مشروط به قبولی در آزمون ورودی (مطابق با آزمون پایانی دوره فوق) می‌توانند در دوره قرائت «سطح ۲» شرکت نمایند.
- ب- در شرایط مساوی، اولویت با افراد بیست که دارای گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۱) می‌باشند.
- ج- افرادی که از زمان اخذ گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمون ورودی وفق آزمون‌های پایانی قرائت (سطح ۱) شرکت نمایند.
- تذکر: حتی‌المقدور سعی شود محدوده سنی هر کلاس به هم نزدیک بوده و مخاطبان هر کلاس با یکدیگر اختلاف سنی زیادی نداشته باشند.
- ۲- تعهد به تمرین، تکرار و حضور فعال و منظم در کلاس.
- ۳- تعداد شرکت کنندگان در این دوره حداقل ۱۵ نفر و حداکثر ۲۵ نفر در هر دوره می‌باشد که می‌بایستی حتماً به تفکیک برادران و خواهران و در دو رده سنی (بالا و پایین ۱۵ سال) انجام پذیرد.
- ۴- مدارک لازم جهت ثبت نام: ● تکمیل فرم ثبت نام. ● یک قطعه عکس ۴×۳.

* محتوای آموزشی

سرفصل‌ها:

- ۱- تلفظ صداهای کوتاه و کشیده با لهجه عربی ۲- یادآوری و ذکر موارد مشکل برخی مباحث روخوانی (اشباع، تشدید، تنوین نزد حرف ساکن، حروف ناخوانا) ۳- نحوه ابتدا به همزه وصل ۴- تلفظ حروف عربی ۵- نحوه وقف و علائم وقف

* جدول بودجه‌بندی دروس:

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم

جدول بودجه‌بندی دروس با توجه به تقسیم ساعات آموزشی به دو بخش نظری و عملی (شامل تدریس، کارورزی فردی و جمعی) و بر مبنای کتب معتبر، مشابه و مورد تأیید در زمینه آموزش روخوانی و روانخوانی (روان خوانی و صحیح‌خوانی نور تألیف آقای محمدخواجهی به‌مراه نرم‌افزار آموزشی مربوطه یا آموزش روان‌خوانی و تجوید قرآن کریم تألیف آقایان حبیبی - شهیدی) در ادامه ارائه شده است:

تیسره: از کتاب آموزش صحیح و زیباخوانی نماز - تألیف آقای ابوالفضل علّامی - نیز می‌توان به‌عنوان کتاب کمک آموزشی استفاده نمود.

جدول بودجه‌بندی دروس روانخوانی قرآن - همراه با تقسیم ساعات آموزشی

کارورزی فردی و جمعی (۶۰ دقیقه)	عناوین موضوعات تدریس		جلسه
	عملی (۱۵ دقیقه)	نظری (۱۵ دقیقه)	
سوره یس	روخوانی برخی موارد و مثالهای مرتبط	مروری بر مباحث روخوانی	۱
سوره یس	روان‌خوانی آیات قرآن کریم با رعایت اداء صحیح حرکات (به لهجه عربی)	نحوه اداء صحیح صداهای کوتاه به لهجه عربی (صدای کسره و ضمه)	۲
سوره لقمان	روان‌خوانی آیات قرآن کریم با رعایت اداء صحیح صداهای (به لهجه عربی) تدریس شده	نحوه اداء صداهای کشیده به لهجه عربی + هنگامی که الف مدی پس از حروف (ص، ض، ط، ق، غ، خ، ر) بیاید.	۳
سوره طه	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء الف مدی در کلمه "الله" در حالات مختلف + مرور مباحث گذشته	۴
سوره طه	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	یادآوری اشباع حرف «ه» و ذکر نمونه‌های مشکل در قرآن	۵
سوره طه	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	یادآوری مبحث تشدید و ذکر نمونه‌های مشکل در قرآن	۶
سوره حشر	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	یادآوری تنوین نزد حروف ساکن (نحوه رفع التقاء ساکنین) و ذکر موارد مشکل	۷
سوره حشر	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	یادآوری مبحث حروف ناخوانا و ذکر موارد نمونه	۸
سوره مومنون	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه ابتدا به همزه وصل بدون ذکر موارد استثنا و بدون ذکر اقسام کلمه (اسم، حرف و فعل) حذف همزه وصل بین عبارات و کارورزی اتصال کلمات دارای همزه وصل به هم	۹
سوره مومنون	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «و» در حد تجوید نماز	۱۰
سوره مومنون	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «ذ» در حد تجوید نماز	۱۱
سوره اسراء	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «ث» در حد تجوید نماز	۱۲
سوره اسراء	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «ح» در حد تجوید نماز	۱۳
سوره اسراء	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «ع» در حد تجوید نماز	۱۴
سوره اسراء	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «غ» در حد تجوید نماز	۱۵
سوره كهف	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «ط» در حد تجوید نماز	۱۶
سوره كهف	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «ظ» در حد تجوید نماز	۱۷
سوره كهف	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «ص» در حد تجوید نماز	۱۸
سوره كهف	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	نحوه اداء صحیح حرف «ض» در حد تجوید نماز	۱۹
سوره معارج	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	اهمیت و ضرورت وقف؛ تعریف اصطلاحی به زبان ساده شیوه وقف بر انتهای کلمات، وقف بر حروف مشدّد، وقف بر هو - هی نحوه قرائت کلمات انا - لکنّا - الظّنونا - الرّسولا - السّبیلا - سلسلا - قواربرا	۲۰
سوره مرسلات	تمرین کلمه‌خوانی و جمله‌خوانی آیات قرآن با در نظر گرفتن مباحث تدریس شده	علام وقف مصحف	۲۱
قرائت نماز و رعایت مخارج حروف	قرائت و اصلاح نماز	آموزش نماز و آسیب شناسی آن (مرور بر الفاظ سوره حمد و توحید) اذکار رکوع و سجود، تشهد و سلام تسبیحات اربعه (...)	۲۲
رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره			۲۳

* آئین‌نامه برگزاری آزمونها:

در آزمونهای ورودی و پایانی دوره قرائت قرآن کریم «سطح ۲»، ممتحن دوره معلم همان دوره یا از معلمین دوره‌های دیگر باشند و آزمونها را مطابق دستورالعمل زیر برگزار نمایند:
* تبصره: بهتر است ممتحن آزمون پایانی، معلم همان دوره باشد.

الف) آزمون ورودی:

جهت ورود به این دوره آموزشی، آزمون ورودی مطابق با آزمونهای پایانی قرائت (سطح ۱) اخذ گردد.
تبصره ۱: پیشنهاد می‌گردد که از کلیه افراد شرکت کننده در دوره جهت سطح‌بندی، آزمون مربوطه اخذ گردد.
تبصره ۲: افراد فاقد گواهینامه‌های فوق‌الذکر در صورت قبولی در آزمون ورودی می‌توانند در این دوره شرکت نمایند.

ب) آزمون پایانی:

جهت اخذ آزمون یاد شده بر اساس بودجه‌بندی استفاده شده، موارد زیر می‌بایست رعایت گردد:
برای هریک از شرکت کنندگان در آزمون، ۲ قطعه حدوداً (۵) سطری از سُور و آیات تمرین شده در دوره (که سی دی آن در دسترس شرکت کنندگان می‌باشد) شامل سُور مبارکه یس، لقمان، طه، حشر، مومنون، اسراء، کهف، معارج، مرسلات، از اوائل، اواسط و اواخر سُور و قطعات یاد شده (جمعاً ۱۰ سطر) به صورت قرعه مشخص شده و پس از یک فرصت (۷ دقیقه‌ای) برای پیش مطالعه) آزمون انجام شود.

* تذکر: امتیاز کل متعلمان از ۲۰ نمره محاسبه خواهد شد که شامل دو بخش می‌باشد:

الف) ارزشیابی توسط معلم محترم در طول دوره (۵ نمره)

ب) آزمون پایانی از سُور یس، لقمان، طه، حشر، مومنون، اسراء، کهف، معارج، مرسلات (۵ نمره)

امتیاز	معیارهای سنجش	ردیف
۱-	<ul style="list-style-type: none"> - به ازای هر غلط اعرابی و کلمه‌ای - به ازای هر غلط اشباع یا اشباع بی مورد ه-ه / ه-ه / و-و و و-و - به ازای تبدیل کامل صدای کوتاه به کشیده و بالعکس - به ازای عدم رعایت وقف صحیح «کلمات» در آخر عبارات و آیات 	۱
۰/۵-	<ul style="list-style-type: none"> - به ازای اصلاح اغلاط ردیف (۱) پس از قطع صوت و تجدید نفس 	۲
۰/۲۵-	<ul style="list-style-type: none"> - به ازای هر مکث غیر متعارف بین کلمه 	۳
<ul style="list-style-type: none"> رعایت نسبی: ۱- عدم رعایت: ۲- 	<ul style="list-style-type: none"> - عدم رعایت تلفظ عربی صداهای کوتاه و کشیده (به صورت کلی در تلاوت ارزیابی شده و از ۰/۲۵ تا ۲ نمره کسر می‌شود. نهایت کسر نمره در این بخش ۲ نمره می‌باشد). 	۴
هر مورد ۰/۲۵-	<ul style="list-style-type: none"> - عدم رعایت تلفظ صحیح حروف (برای هر حرف حداکثر ۱ نمره) (نهایت کسر نمره در بخش مخارج حروف ۳ امتیاز می‌باشد). 	۵

* تذکرات مهم:

تذکرات مربوط به معلم:

۱. معلّمان محترم، در این دوره بر آموزش تلفظ عربی حرکات و حروف تأکید نموده و متعلمین را نیز تشویق به این کار نمایند.
۲. در قسمت کارورزی انفرادی، در جلسات اولیه از سور تمرین شده در دوره قرائت سطح ۱ (یس - لقمان) استفاده شده است تا متعلمان در دو جلسه اول تا حد امکان هم سطح گردیده و آمادگی ذهنی بهتری برای دروس جدید کسب نمایند.
۳. در هر جلسه، معلّم محترم ابتدا دقایقی را طبق جدول بودجه بندی دروس به تدریس نظری پرداخته، سپس با توجه به قواعد تدریس شده و لوح فشرده قرائت تحقیق درسی استاد عبدالباسط محمد عبدالصمد یا قرائت استاد محمود خلیل الحصری (به روش مصحف المعلم) جمع خوانی نموده و در ادامه جلسه نیز با توجه به همان قواعد - ضمن قرائت انفرادی افراد - اقدام به رفع اشکال از فراگیران نماید.
۴. در این دوره نوع تمرینهای عملی، حول محور روان خوانی و با توجه به رعایت موارد ذیل خواهد بود:
الف) یادآوری مباحث روخوانی و ذکر موارد مشکل (ب) تدریس ۱۰ حرف متمایز المخرج و روانخوانی قرآن با توجه به رعایت نکات فوق (ج) نحوه صحیح اداء صحیح صداهای کوتاه و کشیده با لهجه عربی
۵. از آنجایی که هدف از برگزاری دوره‌های قرائت قرآن، تربیت و پرورش نیروهای قرآنی به کمک آموزه‌های قرآن کریم می‌باشد لذا شایسته است که معلّم محترم در هر جلسه، در خلال تدریس نظری، مطالب کوتاه تربیتی را بنا به فراخور حال، از قرآن کریم و فرمایشات اهل بیت (علیهم السلام)، عنوان نمایند. برای مثال معلمانی می‌توانند از کلمات و عبارات تدریس شده در منبع درسی (کتاب) بهره گرفته و از آیات تدریس شده آیه‌ای را که حاوی مطلب تربیتی است به شیوه‌ای هنرمندانه تبیین نمایند.
۶. معلمانی محترم در این دوره بر تمرین بیشتر تأکید نمایند چرا که مهارت روان خوانی و تسلط بر قواعد قرائت قرآن کریم بدون ممارست، خاصه در آغاز فراگیری قرآن کریم میسر نخواهد شد.
۷. معلمانی محترم در جلسه اول پیش از آموزش به بیان مقدمه، اهداف دوره و آماده سازی متعلمین بپردازند.
۸. از آنجا که تسلط بر روان خوانی قرآن کریم مستلزم تمرین و تکرار مستمر می‌باشد، شایسته است فراگیران دوره در ساعات خارج از کلاس به کارورزی و ممارست بپردازند.
۹. در صورتی که فرصت برای کارورزی انفرادی در کلاس بر روی سؤره معین شده کافی نباشد، لازم و ضروری است جهت یادگیری بهینه تک تک متعلمان، کارورزی بیشتر سوره مد نظر به عنوان تمرین در منزل به قرآن آموزان واگذار گردد و در ابتدای جلسه آینده توسط معلم کلاس به صورت انتخابی مورد ارزیابی قرار گیرد. (معلم محترم حتماً تأکید نماید که متعلمان با استماع لوح فشرده سؤره معین شده که توسط سازمان دارالقرآن الکریم ارائه گردیده است، تمرین در منزل را انجام دهند).
۱۰. به دلیل همسو و یکسان بودن تمارین آموزشی کتاب با قرآنهای رسم الاملاء، می‌بایست از قرآنهایی که به شیوه رسم الاملاء می‌باشد جهت تمرین و کارورزی استفاده گردد.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کلیات طرح برگزاری دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم سطح ۳ (فصیح خوانی)

یا مبرکرم: إِنَّ الْبَيْتَ إِذَا كُنَّ فِيهِ تِلَاوَةُ الْقُرْآنِ كُنَّ خَيْرَهُ وَاتَّسَعَ أَهْلُهُ وَأَضَاءَ لَأَهْلِ السَّمَاءِ كَمَا تُضِيءُ نُجُومُ السَّمَاءِ لِأَهْلِ

الدُّنْيَا^۱

خانه ای که در آن قرآن فراوان خوانده شود، خیر آن بسیار گردد و به اهل آن وسعت داده شود و برای آسمانیان بدرخشد چنان که ستارگان آسمان برای زمینیان می درخشند.

*مقدمه

قرائت قرآن به صورت فصیح (با رعایت لهجه و تلفظ عربی آیات و عبارات قرآن کریم) از کلیدی‌ترین موضوعات آموزش کلام وحی می‌باشد که این امر موجب اداء نیکو عبارات و آیات کریمه قرآن خواهد شد. لذا معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم با توجه به این ضرورت، طرح تفصیلی این دوره‌ها را به عنوان سومین گام در راستای طرح نوین «نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم» در سال ۱۳۹۶ ارائه می‌نماید.

*تعریف کلیدواژه‌ها

تعریف فصیح خوانی: «فوائد آیات و سوره‌های قرآن کریم بصورت روان همراه با رعایت لهجه عربی»

*اهداف:

الف) اهداف کلی:

۱) ایجاد علاقه، توانایی و مهارت در خواندن صحیح و فصیح قرآن کریم با رعایت لهجه و مخارج حروف زبان عربی و مؤانست با آن در عامه مردم.

۲) زمینه‌سازی جهت فراگیری فنون و آموزه‌های قرآن کریم در عامه مردم.

ب) اهداف (فترای):

قرائت آیات و سوره‌های قرآن کریم به صورت روان با رعایت لهجه و تلفظ حروف.

* چکیده طرح:

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاسبندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در ۲۳ جلسه در مراکز آموزشی پیش بینی شده برگزار شده و مخاطبان، توانایی خواندن فصیح با رعایت لهجه و تلفظ حروف آیات کلام الله مجید را از روی مصحف شریف کسب خواهند نمود. شایان ذکر است سرفصلهای آموزشی این دوره مشتمل بر مرور تلفظ صداها، کوتاه و کشیده با لهجه عربی، مرور تلفظ حروف عربی، صفت استعلاء و استفعال، حکم تفریح و ترقیق (ر)، تغلیظ و ترقیق (لام جلاله الله) و کارورزی حدود ۳ جزء از قرآن کریم می باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون شفاهی پایانی (حداقل نمره ۱۴ از ۲۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء خواهد شد.

* مشخصات کلی دوره:

- ۱ - نام دوره: آموزش قرائت قرآن کریم (سطح ۳) «فصیح خوانی».
- ۲ - مدت دوره: ۴۶ ساعت آموزشی (شامل ۲۳ جلسه آموزشی).
- ۳ - شکل اجرای دوره: به صورت حضوری، ترجیحاً دو جلسه در هفته (افراد مستعد می توانند به صورت خودآموز درس را فرا گرفته و تنها در آزمون های مربوطه شرکت نمایند).
- نکته: به دلیل نیاز به کارورزی بیشتر در دوره فوق بهتر است دو جلسه در هفته در نظر گرفته شود.
- ۴ - مقطع زمانی: تمامی فصول سال.
- ۵ - پیش نیاز: دارا بودن گواهینامه پایان دوره قرائت قرآن کریم «سطح ۲» و مفاهیم (سطح ۱) یا قبولی در آزمون های ورودی معادل
- ۶ - گستره طرح: سراسر کشور.
- ۷ - محل تشکیل دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل دوره ها در آنجا وجود داشته باشد. (اولویت با مراکز فرهنگی و مذهبی است).
- ۸ - ممتوای آموزشی دوره: کتب تجوید مقدماتی (بخش صداها، کوتاه و کشیده، مخارج حروف و تفریح و ترقیق) یا آموزش فصیح خوانی قرآن کریم معتبر طبق جدول مندرج در صفحه ۷
- ۹ - مجری دوره: اداره امور قرآنی استانها و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و یا دستگاه های دولتی.
- ۱۰ - گروه های هدف: علاقمندانی که با روانخوانی قرآن کریم کاملاً آشنا بوده ولی تسلط کافی در رعایت لهجه و تلفظ حروف در آیات مختلف قرآن کریم را ندارند. در دو رده سنی بالا و پایین ۱۵ سال.
- ۱۱ - تعداد متعلمان در هر کلاس: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر.
- تعداد حداقل و حداکثر متعلمان، مربوط به دوره های سهمیه ای است و در دوره های خودگردان رعایت تعداد حداقلی ضرورتی ندارد.
- ۱۲ - ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این دوره به عنوان «۴۶ ساعت آموزش» محسوب گردیده، به قبولشدگان گواهی پایان دوره اعطاء خواهد شد.

* شرایط شرکت کنندگان:

- ۱- دارا بودن گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۲) و مفاهیم (سطح ۱)
- الف- افراد فاقد گواهینامه‌های فوق، مشروط به قبولی در آزمون ورودی (مطابق با آزمونهای پایانی هر دو دوره فوق) می‌توانند در دوره قرائت قرآن کریم «سطح ۳» شرکت نمایند.
- تبصره: افرادی که در آزمون مفاهیم حدنصاب را کسب ننمایند و نمره قرائت عملی آنها بالاتر از ۱۶ باشد، می‌توانند در دوره شرکت نموده و در پایان دوره مجدداً در آزمون مفاهیم شرکت نمایند. بدیهی است در صورت قبولی در آزمون فوق، سایر آزمونها به عمل خواهد آمد.
- ب- در شرایط مساوی، اولویت با افرادیست که دارای گواهینامه قرائت قرآن (سطح ۲) و مفاهیم (سطح ۱) می‌باشند.
- ج- افرادی که از زمان اخذ گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد می‌بایست در آزمون ورودی وفق آزمونهای پایانی قرائت (سطح ۲) شرکت نمایند.
- تذکر: حتی‌المقدور سعی شود محدوده سنی هر کلاس به هم نزدیک بوده و مخاطبان هر کلاس با یکدیگر اختلاف سنی زیادی نداشته باشند.
- ۲- تعهد به تمرین، تکرار و حضور فعال و منظم در کلاس.
- ۴- تعداد شرکت کنندگان در این دوره حداقل ۱۵ نفر و حداکثر ۲۵ نفر در هر دوره می‌باشد که می‌بایستی حتماً به تفکیک برادران و خواهران و در دو رده سنی (بالا و پایین ۱۵ سال) انجام پذیرد.
- ۵- مدارک لازم جهت ثبت نام:
 - تکمیل فرم ثبت نام.
 - یک قطعه عکس ۴×۳.

* محتوای آموزشی

سرفصل‌ها:

- ۱- مرور تلفظ صداهای کوتاه و کشیده با لهجه عربی
- ۲- مرور تلفظ حروف عربی
- ۳- صفت استعلاء و استفعال ۴-
- ۵- حکم تفریق و ترقیق لام جلاله الله

*** جدول بودجه‌بندی دروس :**

جداول بودجه‌بندی دروس با توجه به تقسیم ساعات آموزشی به دو بخش نظری و عملی (شامل تدریس، کارورزی فردی و جمعی) و بر مبنای بخش‌های مشخص شده کتب معتبر تجوید مقدماتی (حلیه القرآن «سطح ۱» تألیف آقای موسوی بلده بهمراه نرم افزار آموزشی مربوطه یا تجوید مقدماتی نور تألیف آقایان حاجی شریف و خواجوی یا اصول و قواعد فصیح خوانی قرآن کریم تألیف آقای اخوان اقدم) در ادامه ارائه شده است:

کارورزی فردی (۶۰ دقیقه)	عناوین موضوعات تدریس		جلسه
	عملی (۱۵ دقیقه)	نظری (۱۵ دقیقه)	
سوره بقره آیات (۱۰۶ - ۱۴۱)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	نحوه اداء صحیح صداهای کوتاه به لهجه عربی	۱
سوره بقره آیات (۱۰۶ - ۱۴۱)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صداهای کشیده به لهجه عربی + هنگامی که الف مدی پس از حروف (ص، ض، ط، ظ، ق، غ، خ، ر) بیاید.	۲
سوره نساء آیات (۵۸ - ۸۷)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « و »	۳
سوره نساء آیات (۵۸ - ۸۷)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « ذ »	۴
سوره انعام آیات (۳۶ - ۷۳)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « ث »	۵
سوره انعام آیات (۳۶ - ۷۳)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « ح »	۶
سوره نحل آیات (۵۱ - ۸۹)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « ع »	۷
سوره نحل آیات (۵۱ - ۸۹)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « غ »	۸
سوره حج آیات (۳۸ - ۷۸)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « ط »	۹
سوره حج آیات (۳۸ - ۷۸)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « ظ »	۱۰
سوره فرقان آیات (۲۱ - ۷۷)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح حرف « ص »	۱۱
سوره فرقان آیات (۲۱ - ۷۷)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	مروری بر نحوه اداء صحیح « ض »	۱۲
سوره قصص آیات (۵۱ - ۸۸)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	صفت استعلاء و استفال	۱۳
سوره قصص آیات (۵۱ - ۸۸)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	حکم تفخیم و ترقیق (ر)	۱۴
سوره احزاب آیات (۱ - ۳۰)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی	حکم تغلیظ و ترقیق لام جلاله الله	۱۵
سوره احزاب آیات (۱ - ۳۰)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		۱۶
سوره زمر آیات (۲۲ - ۷۵)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		۱۷
سوره زمر آیات (۲۲ - ۷۵)	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		۱۸
سوره مبارکه مجادله	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		۱۹
سوره مبارکه مجادله	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		۲۰
سوره مبارکه منافقون	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		۲۱
سوره مبارکه تحریم	تمرین فصیح خوانی بخشی از عبارات مشکل آیات قرار داده شده در قسمت کارورزی انفرادی		۲۲
رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره			۲۳

* آئین‌نامه برگزاری آزمونها:

در آزمونهای ورودی و پایانی دوره قرائت قرآن کریم «سطح ۳» (فصیح خوانی)ممتحن دوره، معلم همان دوره یا از معلمین دوره‌های دیگر باشند و آزمونها را مطابق دستورالعمل زیر برگزار نمایند:

* تبصره ۱: بهتر است ممتحن آزمون پایانی، معلم همان دوره باشد.

الف) آزمون ورودی:

جهت ورود به این دوره آموزشی، آزمون مطابق با آزمونهای پایانی قرائت (سطح ۲) و مفاهیم (سطح ۱) اخذ گردد.

ب) آزمون پایانی:

جهت اخذ آزمون یاد شده بر اساس بودجه‌بندی استفاده شده موارد زیر می‌بایست رعایت گردد:

برای هریک از شرکت کنندگان در آزمون، ۲ قطعه حدوداً (۷) سطری از سُور و آیات تمرین شده در دوره (که سی دی آن در دسترس شرکت کنندگان می‌باشد) شامل سُور مبارکه مجادله، منافقون، تحریم، بقره (۱۰۶-۱۴۱)، نساء (۵۸-۸۷)، انعام (۳۶-۷۳)، نحل (۵۱-۸۹)، حج آیات (۳۸-۷۸)، فرقان آیات (۲۱-۷۷)، قصص آیات (۵۱-۸۸)، احزاب آیات (۱-۳۰) و زمر آیات (۳۲-۷۵) از اوائل، اواسط و اواخر سُور و قطعات یاد شده (جمعاً ۱۴ سطر از قرآن‌های با رسم الخط عثمان طه «رسم الاملاء» ۱۵ سطری) به صورت قرعه مشخص شده و پس از یک فرصت (۷ دقیقه‌ای (برای پیش مطالعه) آزمون انجام شود.

* تذکر: امتیازکل متعلمان از ۲۰ نمره محاسبه خواهد شد که شامل دو بخش می‌باشد:

الف) ارزشیابی توسط معلم محترم در طول دوره (۵ نمره)

ب) آزمون پایانی از سُور مبارکه فوق (۱۵ نمره)

امتیاز	معیارهای سنجش	ردیف
۱-	<ul style="list-style-type: none"> - به ازای هر غلط اعرابی و کلمه‌ای - به ازای هر غلط اشباع یا اشباع بی مورد ه-ه / ه-ه / و-و و و-و - به ازای تبدیل کامل صدای کوتاه به کشیده و بالعکس - به ازای عدم رعایت وقف صحیح «کلمات» در آخر عبارات و آیات 	۱
۰/۵-	- به ازای اصلاح اغلاط ردیف (۱) پس از قطع صوت و تجدید نفس	۲
۰/۲۵-	- به ازای هر مکث غیر متعارف بین کلمه	۳
۰/۲۵-	- به ازاء هر مورد عدم رعایت تلفظ عربی صداهای کوتاه و کشیده	۴
۰/۲۵-	- به ازاء هر مورد عدم رعایت تلفظ صحیح مخرج هر حرف (برای هر حرف حداکثر ۱ نمره)	۵

* تذکرات مهم:

تذکرات مربوط به معلم:

۱. معلّمان محترم، در این دوره بر آموزش تلفظ عربی حرکات و حروف بسیار تأکید نموده و متعلمین را نیز به رعایت موارد آن الزام نمایند.
۲. در هر جلسه، معلّم محترم ابتدا دقایقی را طبق جدول بودجه‌بندی دروس به تدریس نظری پرداخته، سپس با توجه به قواعد تدریس شده و لوح فشرده قرائت تحقیق درسی استاد عبدالباسط محمد عبدالصمد یا قرائت استاد محمود خلیل الحصری (به روش مصحف المعلم) جمع‌خوانی نموده و در ادامه جلسه نیز با توجه به همان قواعد - ضمن قرائت انفرادی افراد - اقدام به رفع اشکال از فراگیران نماید.
۳. از آنجایی که هدف از برگزاری دوره‌های قرائت قرآن کریم، تربیت و پرورش نیروهای قرآنی به کمک آموزه‌های قرآن کریم می‌باشد لذا شایسته است که معلّم محترم در هر جلسه، در خلال تدریس نظری، مطالب کوتاه تربیتی را بنا به فراخور حال، از قرآن کریم و فرمایشات اهل بیت (علیهم‌السلام)، عنوان نمایند. برای مثال معلم می‌تواند از کلمات و عبارات تدریس شده در منبع درسی (کتاب) بهره گرفته و آیه مربوطه به آن را که حاوی مطلب تربیتی است به شیوه‌ای هنرمندانه تبیین نمایند.
۴. معلّمان محترم در این دوره بر تمرین بیشتر تأکید نمایند چرا که فصیح‌خوانی و تسلط بر قواعد قرائت قرآن کریم بدون ممارست، خاصه در آغاز فراگیری قرآن کریم میسر نخواهد شد.
۵. معلّمان محترم در جلسه اول پیش از آموزش به بیان مقدمه، اهداف دوره و آماده‌سازی متعلمین بپردازند.
۶. از آنجا که تسلط بر روان‌خوانی قرآن کریم مستلزم تمرین و تکرار مستمر می‌باشد، شایسته است فراگیران دوره در ساعات خارج از کلاس به کارورزی و ممارست بپردازند.
۷. در صورتی که فرصت برای کارورزی انفرادی در کلاس بر روی سؤره معین شده کافی نباشد، لازم و ضروری است جهت یادگیری بهینه تک تک متعلمان، کارورزی بیشتر سوره مد نظر به عنوان تمرین در منزل به قرآن آموزان واگذار گردد و در ابتدای جلسه آینده توسط معلم کلاس به صورت انتخابی مورد ارزیابی قرار گیرد. (معلم محترم حتماً تأکید نمایند که متعلمان با استماع لوح فشرده تلاوت سؤره معین شده که توسط سازمان دارالقرآن الکریم ارائه گردیده است، تمرین در منزل را انجام دهند).

آیین نامه اجرایی دوره‌های آموزش عمومی قرائت قرآن کریم

مسئولیت اجرایی:

مسئولیت برگزاری دوره‌ها طبق طرح تفصیلی مربوطه در مقاطع زمانی مناسب به عهده اداره امور قرآنی استان می‌باشد که البته توسط نهادهای دولتی و غیر دولتی و مؤسسات قرآنی مردمی و تحت نظارت اداره امور قرآنی استان اجرا خواهد شد. * تذکر: استفاده از فارغ التحصیلان دوره‌های تربیت معلم، در خصوص امر تدریس این دوره‌ها از اولویت ویژه‌ای برخوردار است. البته بدیهی است در صورت کمبود می‌توان از دیگر معلمان و اساتید استان که توانایی قطعی و مسلم در تدریس را دارند نیز بهره‌مند شد.

نحوه اجراء (چرخه برگزاری):

- ۱- برنامه‌ریزی جهت تسهیم و ابلاغ سهمیه‌ها به اتحادیه قرآنی استان و کانونهای قرآن شهرستانها (طبق سهمیه‌های تعیین شده از سوی سازمان دارالقرآن الکریم و ابلاغ شده از سوی دفتر مرکزی سازمان تبلیغات اسلامی در اوائل هر سال و یا درخواست تأیید و صدور مجوز برگزاری دوره‌های ابداعی و بومی)
- ۲- تبلیغات (حتی‌المقدور به طور گسترده و وسیع در سطح استان و شهرستانهای تابعه).
- ۳- ثبت نام از علاقمندان و در پی آن آغاز دوره.
- ۴- تعیین سطح در ابتدای دوره توسط ممتحنین مجاز جهت سطح‌بندی و کلاس‌بندی شرکت کنندگان در سطوح و رده‌های سنی متناسب.
- ۵- ارائه یک نسخه از تصویر «جدول بودجه‌بندی دروس، نحوه ارزشیابی و تذکرات مربوط به معلم» قبل از آغاز دوره به معلم مربوطه، الزامی بوده و رعایت سرفصلهای مربوطه، در ساعات آموزشی تعیین شده، موجب کیفیت بیشتر آموزشها خواهد شد.
- ۶- شایسته است پیش از برگزاری دوره‌ها، طی جلسه یا جلساتی نسبت به توجیه کادر آموزشی و اهداف و شیوه‌های آموزشی مورد نظر، اقدام لازم صورت پذیرد و معلمین دوره نیز حداقل یکبار طرح تفصیلی را مطالعه نمایند.
- ۷- برگزاری آزمون در پایان دوره، ارائه گواهینامه به قبول شدگان و انتخاب نفرات برتر دوره و اهداء جوایز به ایشان.
- تبصره: در صورت صلاحدید، مدیر محترم اداره امور قرآنی استان مجاز است که صدور گواهینامه قبولشدگان در دوره قرائت قرآن کریم (۳ تا) را به مسئول اداره تبلیغات اسلامی شهرستانهای استان واگذار نماید. در این صورت می‌بایست گواهینامه‌های مزبور توسط مسئولان مزبور امضاء و مهور به مهر دارالقرآن شهرستان گردد.
- ۸- ارسال گزارش مشروح و مصور توسط اداره امور قرآنی استان از برگزاری دوره‌ها وفق فرمتهای ارائه شده از سوی سازمان دارالقرآن الکریم.
- ۹- با توجه به ارزشیابی سالانه و همچنین جهت اصلاح طرحها، نسبت به جمع آوری، جمع‌بندی و ارسال فرم (جمع‌بندی شده) نظر سنجی متعلمین در هر دوره و همچنین فرم نظر سنجی معلم دوره اهتمام لازم صورت پذیرد.

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش قرائت قرآن کریم

۱۰- برای آموزش در دوره‌های خواهران لزوماً از معلم خواهر استفاده شود.

تذکر: در موارد اضطراری و با هماهنگی مدیر محترم اداره امور قرآنی استان استفاده از معلم برادر بلامانع خواهد بود.

۱۱- ارزیابی دقیق و کارشناسانه در پایان سال (در هر شهر و مجموعاً در استان) طبق جداول ضمیمه ارائه شده در طرح.

* استانداردهای آموزشی:

● **ویژگی‌های معلم:** دارا بودن گواهینامه تربیت معلم قرآن کریم در رشته مربوطه و یا حداقل سه سال سابقه تدریس در رشته مربوطه که به تأیید مدیر محترم اداره امور قرآنی استان رسیده باشد.

● **کلاسبندی:** ضروری می‌باشد که کلاس‌بندی قرآن آموزان، طی آزمونهای تعیین سطح اولیه به تفکیک خواهر و برادر صورت پذیرد و تعداد شرکت کنندگان در هر کلاس متناسب با گروه سنی، حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر باشد.

● **روش تدریس:** لازم است معلم محترم دوره از روشهای تدریس فعال بهره گیرد و محوریت فعالیت وی، کارورزی باشد و در این راستا از روشهای سخنرانی، توضیحی، پرسش و پاسخ، تمرین عملی، آزمون و خطا، کارگاهی، آزمایشگاهی، نمایشی، ایفای نقش، مباحثه گروهی و ... استفاده نماید.

● **تجهیزات و امکانات و وسایل مورد نیاز:** تخته سیاه یا سفید، ماژیک یا گچ حداقل در دو رنگ، تابلوهای کمک آموزشی و استفاده از الواح فشرده آموزشی تولید شده در این زمینه شامل:

الف) تحقیق درسی استاد عبدالباسط محمد عبدالصمد یا مصحف المعلم استاد خلیل الحصری جهت دوره‌های قرائت قرآن کریم (۱-۳)

ب) نرم افزارهای آموزشی تولید شده توسط سازمان (روخوانی، روانخوانی، تجوید و...)

● **مکان دوره:** آموزش قرآن در هر زمان و مکانی امکان پذیر بوده و نباید متوقف شود. لکن تدریس کلام وحی در فضای مطلوب و بهره گیری از ابزار آموزشی و کمک آموزشی در حد توان، خاصه در کلاسهای ویژه کودکان و نوجوانان، جذابیت و تأثیری دوچندان خواهد داشت.